

5.1.2.e

5.1.2.e

Telefoon 14 033
gemeente@leusden.nl
www.leusden.nl

Op 31 juli heeft er een incident plaatsgevonden in Austerlitz, gemeente Zeist. Sinds dit incident is de afstemming met de gemeenten Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Woudenberg geïntensiveerd. De Provincie Utrecht heeft naar aanleiding van het incident in Austerlitz een dringende waarschuwing uitgebracht richting bezoekers van de Utrechtse Heuvelrug. Het roept inwoners en bezoekers op om zeer voorzichtig te zijn in het bosgebied van de

Utrechtse Heuvelrug met het dringende advies om honden aan de lijn te houden en niet met kleine kinderen de bossen te bezoeken. Het bestaande dringende advies om landgoed Den Treek-Henschoten te vermijden blijft ook van kracht.

Advies van de Provincie Utrecht met betrekking tot het noodbevel

Het noodbevel was door de burgemeester uitgevaardigd voor de periode tot en met 15 augustus. De afgelopen weken hebben wij veelvuldig overleg gehad met de Provincie Utrecht over de noodzaak van een eventuele verlenging van het huidige noodbevel en de genomen maatregelen. Daarbij heeft de Provincie Utrecht de Zoogdiervereniging om advies gevraagd. Dit advies is door Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht overgenomen.

Samenvattend luidt dit advies:

Verleng het noodbevel tot en met 1 september a.s. omdat:

- het wolvenpaar en de welpen behoefte hebben aan een rustlocatie in deze fase van groei van de welpen;
- tot en met 1 september nog sprake kan zijn van hoge bezoekersaantallen in verband met de zomervakantie en daarmee een verhoogd risico op confrontatie vanwege het beschermend gedrag van het wolvenpaar;
- na 1 september de welpen (dan circa vier maanden oud) in de fase komen waarin zij meer zelfstandig zullen zijn en het wolvenpaar minder beschermend gedrag zal vertonen.

Besluit van de burgemeester naar aanleiding van het advies

De burgemeester heeft besloten het advies van de Provincie Utrecht te volgen en het noodbevel tot en met 1 september aanstaande te verlengen, op basis van het rapport van de Zoogdiervereniging en het daarin opgenomen en door Gedeputeerde Staten overgenomen advies, zodat de veiligheid en rust in het gebied gehandhaafd blijft en incidenten zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast blijven wij een dringend beroep doen op het gezonde verstand van mensen en benadrukken we het eerdere advies van de provincie om het gehele landgoed Den Treek-Henschoten te vermijden en zeer waakzaam te zijn in de rest van de Utrechtse Heuvelrug over kleine kinderen en honden. De burgemeester kan geen honderd procent veiligheid garanderen. Door het verlengen van het noodbevel spant de burgemeester zich binnen zijn bevoegdheden maximaal in nieuwe confrontaties met de wolf te voorkomen.

Dit besluit is gebaseerd op de volgende argumenten uit het advies van de Zoogdiervereniging en de Provincie Utrecht:

Argument 1:

Het belang van veiligheid en rust voor mens en dier vraagt om verlenging tot en met 1 september aanstaande.

Toelichting: wolven kunnen kiezen voor vluchten of verdedigen. Wanneer de welpen klein zijn dan kunnen die niet mee vluchten en zullen de ouders moeten kiezen voor verdedigen. Wanneer de welpen wel kunnen vluchten, wordt het steeds aannemelijker om te vluchten omdat verdedigen risicovoller is. Daarbij geldt in algemene zin, dat wolven normaal gesproken sterk risicomijdend gedrag vertonen. Verdedigen komt enkel voor bij sterk gevoelde noodzaak.

De welpen zijn inmiddels mobiel, en ontwikkelen de komende weken meer kracht en snelheid. Maar de vakantieperiode met een intensievere recreatieve aanwezigheid van mensen, betekent een verhoogde kans op confrontaties. De veiligheid van bezoekers,

omwonenden en opwonenden is gediend met de extra voorzichtigheid en dus met het handhaven van de afsluiting tot het einde van de vakantieperiode. Begin september zijn de welpen vier maanden oud en voldoende ontwikkeld en snel genoeg om zelfstandig confrontaties te vermijden. De ouders geven in deze periode vooral het voorbeeld door mensen te vermijden.

Het opheffen van het noodbevel zou ertoe kunnen leiden dat de welpen bij een ernstige verstoring geen uitwijkmogelijkheid naar een rustige, veilige plek hebben en daardoor een herhaling van een conflicterende situatie ontstaat. Uiteraard kan niemand dat met enige zekerheid voorspellen, maar gezien de voorgeschiedenis is het beter het risico niet aan te gaan. 5.1.2.e augustus is er een optelling aanwezig van een hoge recreatieve druk, mogelijke oefeningen op het andere rustgebied de Leusderheide en, belangrijk, een voorgeschiedenis met een verhoogd risico op een conflict. Het verlengen van het noodbevel draagt bij aan het voorkomen van een conflict door het bieden van een uitwijkmogelijkheid voor de welpen van de wolf.

Argument 2:

Het handhaven van de huidige omvang van het gebied waarvoor het noodbevel is ingezet draagt bij aan veiligheid en rust voor mens en dier.

Toelichting: het verkleinen van het gebied zal volgens de Zoogdiervereniging leiden tot een verhoogd risico op incidenten. Dit doordat het uitwijkgebied kleiner wordt en de recreatieve druk wordt verhoogd.

Aanvullende maatregelen door de provincie Utrecht en andere gemeenten

Naar aanleiding van de incidenten heeft de Provincie Utrecht besloten om een vergunning aan te vragen om het zenderen en negatief conditioneren (bang maken voor mensen) van de wolven in gang te zetten. Op deze manier kan gemonitord worden waar de wolven zich bevinden, hoe ze zich gedragen en welke wolf probleemgedrag vertoont. Wanneer noodzakelijk, conform wet- en regelgeving kan worden ingegrepen. Daarnaast bereidt de Provincie Utrecht ook een afschotvergunningsaanvraag voor, in geval die noodzaak zich daadwerkelijk aandient.

Iedere gemeente moet zijn eigen afwegingen maken wanneer het gaat om de inzet van middelen voor openbare orde en veiligheid. De situatie in Austerlitz verschilt van die in Leusden. In Leusden is er sprake van een wolvenpaar dat haar welpen verdedigt in een relatief klein gebied. In Austerlitz gaat het om een solitaire wolf die grote afstanden aflegt.

Wanneer zich in Leusden een nieuw incident voordoet net buiten het gebied waarop het noodbevel van toepassing is, dan is de Provincie Utrecht als bevoegd orgaan aan zet om te bepalen welke maatregelen nodig zijn. Dat gaat uiteraard in overleg met de gemeente Leusden en andere betrokken partijen.

De periode na 1 september

De wolvenproblematiek is echter niet opgelost met een noodbevel tot 1 september aanstaande. In het advies van de Zoogdiervereniging dat de Provincie Utrecht heeft ingewonnen over het eventueel verlengen van het noodbevel staat onder andere: "het is aan te bevelen om voor het volgende seizoen (dat begint in januari 2025) te zorgen voor een rustgebied op de Utrechtse Heuvelrug, los van de militaire oefenterreinen." Dit roept vragen op.

Wij begrijpen de maatschappelijke onrust, de onzekerheid en vele vragen van inwoners, bezoekers, terreinbeheerders, landgoederen en ondernemers wanneer het gaat over “hoe nu verder met de wolf in relatie tot onze zorgen en belangen?”. Ook wij hebben behoefte aan antwoorden en handelingsperspectief die er op dit moment onvoldoende zijn. Dit komt het draagvlak voor de wolf niet ten goede.

Daarom vinden wij het van groot belang dat de provinciale/landelijke overheid zo snel mogelijk met een langetermijnvisie komt op de wolf, inclusief bijbehorende maatregelen en financiële regelingen. De inzet van een noodbevel moet een uitzondering blijven en volgend jaar niet meer nodig zijn. Het is dus aan provincie/ het Rijk om met visie, antwoorden en oplossingen te komen.

Wij vinden het ook van groot belang dat er oplossingen komen die het behoud van een leefbaar en economisch vitaal buitengebied en veiligheid en rust voor mens en dier dienen. Hier zetten wij ons (pro-)actief voor in, ondanks dat wij niet het bevoegd orgaan zijn. Dit doen wij onder andere tijdens ons aanstaande bestuurlijk overleg met de staatssecretaris van het ministerie van LNV en de Provincie Utrecht.

Onderwerpen die wij zullen aansnijden in dit overleg:

- de noodzaak van een zo spoedig mogelijk en nog dit jaar vast te stellen langetermijnvisie op de wolf met bijbehorende maatregelen en financiële regelingen, wetende dat de wolvenpopulatie groeit en de problematiek zich zal versterken;
- het komen tot structurele oplossingen waardoor wordt voorkomen dat elk jaar een noodbevel moet worden ingezet voor de veiligheid en de rust van mens en dier;
- de noodzaak van een door de Provincie Utrecht/ het Rijk gefinancierde regeling voor nadeelcompensatie vanwege het noodbevel;
- gaat de provincie invulling geven aan de oproep van de Zoogdiervereniging om rustgebieden aan te wijzen voor wolven met welpen? Gaan delen van het buitengebied dan op slot? Hoe worden wij daar als gemeenten en samenleving bij betrokken?;
- het opvoeren van de communicatie richting de samenleving;
- belang van afstemming met Provincie Gelderland;
- de grote inzet die gemeenten omtrent de wolf moeten plegen ondanks het feit dat de Provincie Utrecht het bevoegd gezag is, waardoor de uitvoering van andere taken onder grote druk komt te staan;

Het vergt tijd om antwoorden te verkrijgen van wolvenexperts en het ministerie van LNV.

Nadeelcompensatie

We verwachten dat het besluit om het noodbevel te verlengen zal leiden tot nieuwe verzoeken voor nadeelcompensatie. Deze verzoeken zullen allemaal inhoudelijk worden beoordeeld. Op dit moment is onduidelijk of er een nationale/provinciale compensatieregeling komt die het voor de gemeente Leusden mogelijk maakt om nadeelcompensatie uit te keren. Wij hebben hier sterk op aangedrongen bij de Provincie Utrecht en het Rijk en doen dat nog steeds. Dat is door de provincie en het Rijk met begrip ontvangen, maar er zijn nog geen toezeggingen gedaan. De hiermee gemoeide bedragen en kosten mogen niet ten laste van de gemeente Leusden komen.

Op 15 augustus aanstaande is er gezamenlijk ambtelijk overleg met de Provincie Utrecht en het Rijk en staat het onderwerp nadeelcompensatie ook op de agenda.

Wij begrijpen de zorgen hierover bij de mensen en ondernemers en zetten ons proactief in om zo snel mogelijk duidelijkheid en zekerheid van de Provincie Utrecht en het Rijk te krijgen.

Communicatie

In de afgelopen periode hebben we veel gecommuniceerd met inwoners, ondernemers, recreanten en mensen die vragen hadden of meer informatie wilden, en natuurlijk met landgoed Den Treek-Henschoten. Al die communicatie heeft plaatsgevonden via brieven, e-mail, social media, onze website, persberichten en op allerlei manieren met het landgoed. Het besluit om het noodbevel te verlengen wordt ook via voornoemde kanalen gedeeld. Op woensdag 7 augustus hebben wij met het landgoed ons besluit mondeling gedeeld. In het afgesloten gebied wordt men nog steeds gewaarschuwd door middel van hekken en borden. De Provincie Utrecht publiceert inmiddels ook in de kranten over eventuele waarschuwingen, maatregelen om aanvallen te voorkomen en wat te doen bij ontmoeting met wolf. Daarnaast zal de provincie in de komende tijd intensiever communiceren over de aanwezigheid van wolven en wat wel of niet te doen in de nabijheid van wolven. Sinds het eerste incident in Leusden hebben wij de provincie hier herhaaldelijk om verzocht.

Wij hopen dat wij u via de raadsinformatiebrieven voldoende antwoord geven op uw vragen. Wij blijven u op de hoogte houden van alle relevante ontwikkelingen en vorderingen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Leusden,

5.1.2.e
Digitaal ondertekend door Björn
op 08-08-2024

5.1.2.e
directeur-secretaris

5.1.2.e
Digitaal ondertekend door
op 08-08-2024

5.1.2.e
locoburgemeester

NB. In verband met het vertrouwelijke karakter liggen de stukken van de Zoogdiervereniging en de provincie ter inzage bij de griffier.